

Аналітична довідка щодо податкового статусу кредитних спілок України

Відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, статус фізичних та юридичних осіб України як платників податків тощо регулює Податковий кодекс України (далі – ПКУ).

Зокрема, статтями 1, 3, 5 ПКУ передбачено:

„Стаття 1. Сфера дії Податкового кодексу України.

1.1. Податковий кодекс України регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час адміністрування податків, а також відповідальність за порушення податкового законодавства”.

„Стаття 3. Податкове законодавство України

3.1. Податкове законодавство України складається з Конституції України; цього Кодексу; Митного кодексу України та інших законів з питань митної справи у частині регулювання правовідносин, що виникають у зв'язку з оподаткуванням митом операцій з переміщення товарів через митний кордон України (далі - законами з питань митної справи); чинних міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України і якими регулюються питання оподаткування; нормативно-правових актів, прийнятих на підставі та на виконання цього Кодексу та законів з питань митної справи; рішень Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування з питань місцевих податків та зборів, прийнятих за правилами, встановленими цим Кодексом.”

„Стаття 5. Співвідношення податкового законодавства з іншими законодавчими актами

5.1. Поняття, правила та положення, установлені цим Кодексом та законами з питань митної справи, застосовуються виключно для регулювання відносин, передбачених статтею 1 цього Кодексу.

5.2. У разі якщо поняття, терміни, правила та положення інших актів суперечать поняттям, термінам, правилам та положенням цього Кодексу, для регулювання відносин оподаткування застосовуються поняття, терміни, правила та положення цього Кодексу.

5.3. Інші терміни, що застосовуються у цьому Кодексі і не визначаються ним, використовуються у значенні, встановленому іншими законами.”

Пунктом 6.1 статті 6 встановлено:

„Стаття 6. Поняття податку та збору

6.1. Податком є обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до цього Кодексу.”

Статтею 7 ПКУ встановлено:

„Стаття 7. Загальні засади встановлення податків і зборів

7.1. Під час встановлення податку обов'язково визначаються такі елементи:

7.1.1. платники податку;

7.1.2. об'єкт оподаткування;

7.1.3. база оподаткування;

7.1.4. ставка податку;

7.1.5. порядок обчислення податку;

7.1.6. податковий період;

7.1.7. строк та порядок сплати податку;

7.1.8. строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку.

7.2. Під час встановлення податку можуть передбачатися податкові пільги та порядок їх застосування.

7.3. Будь-які питання щодо оподаткування регулюються цим Кодексом і не можуть встановлюватися або змінюватися іншими законами України, крім законів, що містять

виключно положення щодо внесення змін до цього Кодексу та/або положення, які встановлюють відповідальність за порушення норм податкового законодавства.

7.4. Елементи податку, визначені в пункті 7.1 цієї статті, підстави для надання податкових пільг та порядок їх застосування визначаються виключно цим Кодексом.”

У статті 4 ПКУ „Основні засади податкового законодавства України” серед іншого зазначено, що:

„4.1. Податкове законодавство України ґрунтується на таких принципах:

4.1.1. загальність оподаткування - кожна особа зобов'язана сплачувати встановлені цим Кодексом, законами з питань митної справи податки та збори, платником яких вона є згідно з положеннями цього Кодексу;

4.1.2. рівність усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації - забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу;

4.1.3. невідворотність настання визначеної законом відповідальності у разі порушення податкового законодавства;

4.1.4. презумпція правомірності рішень платника податку в разі, якщо норма закону чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі закону, або якщо норми різних законів чи різних нормативно-правових актів припускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків платників податків або контролюючих органів, внаслідок чого є можливість прийняти рішення на користь як платника податків, так і контролюючого органу;

4.1.5. фіскальна достатність - встановлення податків та зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями;

4.1.6. соціальна справедливість - установа податків та зборів відповідно до платоспроможності платників податків;

4.1.7. економічність оподаткування - установа податків та зборів, обсяг надходжень від сплати яких до бюджету значно перевищує витрати на їх адміністрування;

4.1.8. нейтральність оподаткування - установа податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платника податків;

4.1.9. стабільність - зміни до будь-яких елементів податків та зборів не можуть вноситися пізніше як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки. Податки та збори, їх ставки, а також податкові пільги не можуть змінюватися протягом бюджетного року;

4.1.10. рівномірність та зручність сплати - установа строків сплати податків та зборів, виходячи із необхідності забезпечення своєчасного надходження коштів до бюджетів для здійснення витрат бюджету та зручності їх сплати платниками;

4.1.11. єдиний підхід до встановлення податків та зборів - визначення на законодавчому рівні усіх обов'язкових елементів податку.”

„4.4. Установа і скасування податків та зборів, а також пільг їх платникам здійснюються відповідно до цього Кодексу Верховною Радою України, а також Верховною Радою Автономної Республіки Крим, сільськими, селищними, міськими радами та радами об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад у межах їх повноважень, визначених Конституцією України та законами України.”

Таким чином, жоден з органів державної влади, включаючи Державну фіскальну службу та її контролюючі органи не уповноважений на встановлення обмеження переліку платників тих чи інших податків, установа податків та зборів, а також пільг їх платникам, з інших підстав ніж це передбачено ПКУ. В іншому разі такі дії будь-якого з органів державної влади є порушенням норми статей 1, 3, 5, пункту 6.1 статті 6, статті 7 ПКУ та суперечать основним засадам податкового законодавства України зазначеним у статті 4 ПКУ - єдиний підхід до встановлення податків та зборів, рівність усіх платників

перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації, презумпція правомірності рішень платника, загальність оподаткування тощо.

Зазначені норми мають розповсюджуватися і на віднесення платників податку до неприбуткових організацій з дотриманням вимог, встановлених пунктом 133.4 статті 133 ПКУ. Зокрема, відповідно до підпунктом 133.4.1 пункту 133.4 статті 133 ПКУ:

„133.4.1. Неприбутковим підприємством, установою та організацією є підприємство, установа та організація (далі - неприбуткова організація), що одночасно відповідає таким вимогам:

утворена та зареєстрована в порядку, визначеному законом, що регулює діяльність відповідної неприбуткової організації;

установчі документи якої (або установчі документи організації вищого рівня, на підставі яких діє неприбуткова організація відповідно до закону) містять заборону розподілу отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників), членів такої організації, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб. Для цілей цього абзацу не вважається розподілом отриманих доходів (прибутків) фінансування видатків, визначених підпунктом 133.4.2 цього пункту;

установчі документи якої (або установчі документи організації вищого рівня, на підставі яких діє неприбуткова організація відповідно до закону) передбачають передачу активів одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду або зарахування до доходу бюджету у разі припинення юридичної особи (у результаті її ліквідації, злиття, поділу, приєднання або перетворення). Положення цього абзацу не поширюється на об'єднання та асоціації об'єднань співвласників багатоквартирних будинків;

внесена контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій.

Положення абзаців третього і четвертого цього підпункту щодо вимог наявності установчих документів не поширюються на бюджетні установи.

Зареєстровані установи та організації (новостворені), які подали в установленому порядку документи для внесення до Реєстру неприбуткових установ та організацій під час або протягом 10 днів з дня державної реєстрації та які за результатами розгляду цих документів внесені до Реєстру неприбуткових установ та організацій, для цілей оподаткування вважаються неприбутковими організаціями з дня їх державної реєстрації.”

відповідно до підпункту 133.4.2 пункту 133.4 статті 133 ПКУ:

„133.4.2. Доходи (прибутки) неприбуткової організації використовуються виключно для фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами.

Доходи неприбуткових релігійних організацій використовуються також для здійснення неприбуткової (добродійної) діяльності, передбаченої законом для релігійних організацій, у тому числі надання гуманітарної допомоги, здійснення благодійної діяльності, милосердя.”

відповідно до підпунктом 133.4.6 пункту 133.4 статті 133 ПКУ

„133.4.6. До неприбуткових організацій, що відповідають вимогам цього пункту і не є платниками податку, зокрема, можуть бути віднесені:

бюджетні установи;

громадські об'єднання, політичні партії, творчі спілки, релігійні організації, благодійні організації, пенсійні фонди;

спілки, асоціації та інші об'єднання юридичних осіб;

житлово-будівельні кооперативи (з першого числа місяця, наступного за місяцем, в якому відповідно до закону здійснено прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом житлового будинку і такий житловий будинок споруджувався або придбався житлово-будівельним (житловим) кооперативом), дачні (дачно-будівельні), садівничі та гаражні (гаражно-будівельні) кооперативи (товариства);

об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, асоціації власників жилих будинків;

професійні спілки, їх об'єднання та організації профспілок, а також організації роботодавців та їх об'єднання;

сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи, кооперативні об'єднання сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів;

інші юридичні особи, діяльність яких відповідає вимогам цього пункту.”

До інших юридичних осіб, діяльність яких відповідає вимогам пункту 133.4 статті 133 ПКУ можуть бути віднесені, зокрема, кредитні спілки з огляду на наступне:

1. Кредитні спілки утворюються і діють в порядку, визначеному Законом України від 20 грудня 2001 року № 2908-III „Про кредитні спілки” (зі змінами і доповненнями) (далі – Закон № 2908). Відповідно до статті 1 Закону № 2908:

Кредитна спілка - це неприбуткова організація, заснована фізичними особами, професійними спілками, їх об'єднаннями на кооперативних засадах з метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні фінансових послуг за рахунок об'єднаних грошових внесків членів кредитної спілки. Кредитна спілка є фінансовою установою, виключним видом діяльності якої є надання фінансових послуг, передбачених цим Законом.

Відповідно до п. 1 та п. 5 частини першої ст. 1 Закону України від 12 липня 2001 року № 2664-III „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” (зі змінами і доповненнями) (далі - Закон N 2664):

1) фінансова установа – юридична особа, яка відповідно до закону надає одну чи декілька фінансових послуг, а також інші послуги (операції), пов'язані з наданням фінансових послуг, у випадках, прямо визначених законом, та внесена до відповідного реєстру в установленому законом порядку. До фінансових установ належать банки, кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, страхові компанії, установи накопичувального пенсійного забезпечення, інвестиційні фонди і компанії та інші юридичні особи, виключним видом діяльності яких є надання фінансових послуг, а у випадках, прямо визначених законом, – інші послуги (операції), пов'язані з наданням фінансових послуг. Не є фінансовими установами (не мають статусу фінансової установи) незалежні фінансові посередники, що надають послуги з видачі фінансових гарантій в порядку та на умовах, визначених Митним кодексом України.

5) фінансова послуга – операції з фінансовими активами, що здійснюються в інтересах третіх осіб за власний рахунок чи за рахунок цих осіб, а у випадках, передбачених законодавством, – і за рахунок залучених від інших осіб фінансових активів, з метою отримання прибутку або збереження реальної вартості фінансових активів.

Таким чином, кредитна спілка є фінансовою установою, яка надає фінансові послуги з метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні фінансових послуг за рахунок об'єднаних грошових внесків членів кредитної спілки задля збереження реальної вартості фінансових активів.

Відповідно до статті 21 Закону № 2908 передбачено виключний перелік видів господарської діяльності кредитної спілки. Проведення кредитною спілкою іншої діяльності, крім передбаченої цим Законом, не допускається.

При цьому, відповідно до частини другої статті 3 Господарського кодексу України (далі – ГКУ) господарська діяльність може здійснюватись і без мети одержання прибутку (некомерційна господарська діяльність).

Главою 5 ГКУ „Некомерційна господарська діяльність” (статті 52–54 ГКУ) передбачено:

1. Некомерційне господарювання - це самостійна систематична господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання, спрямована на досягнення економічних, соціальних та інших результатів без мети одержання прибутку.

2. Некомерційна господарська діяльність може здійснюватися суб'єктами господарювання, яким здійснення господарської діяльності у формі підприємництва забороняється законом.

3. Некомерційна господарська діяльність може здійснюватися суб'єктами господарювання на основі права власності в організаційних формах, які визначаються з урахуванням вимог, передбачених цим Кодексом та іншими законами.

4. Порядок створення, державної реєстрації, діяльності, реорганізації та ліквідації суб'єктів господарювання окремих організаційних форм некомерційної господарської діяльності визначається цим Кодексом та іншими законами.

Кредитні спілки як суб'єкти господарювання у ГКУ не віднесені до підприємств у главі 7 ГКУ „Підприємства”, а виділені в Главі 13 ГКУ як інші суб'єкти господарювання із особливим статусом.

Відповідно до частини другої статті 130 Глави 13 ГКУ „Кредитні спілки у сфері господарювання” «2. Кредитною спілкою є неприбуткова організація, заснована громадянами у встановленому законом порядку на засадах добровільного об'єднання грошових внесків з метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні інших фінансових послуг. Кредитна спілка є юридичною особою. Статусу юридичної особи вона набуває з дня її державної реєстрації».

При цьому, застосування норм інших законів чи нормативно-правових актів має здійснюватися зважаючи на вимогу ПКУ щодо презумпції правомірності рішень платника податку в разі, якщо норма закону чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі закону, або якщо норми різних законів чи різних нормативно-правових актів припускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків платників податків або контролюючих органів, а також, на вимогу ПКУ щодо застосування для регулювання відносин оподаткування понять, термінів, правил та положень ПКУ, якщо поняття, терміни, правила та положенням інших актів суперечать поняттям, термінам, правилам та положенням ПКУ.

Так, пунктом 26) статті 1 Закону України від 14 жовтня 2014 року № 1702-VII „Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” (далі – Закон № 1702) визначено, що:

„26) неприбуткові організації – юридичні особи (крім державних органів, органів державного управління та установ державної і комунальної власності), що не є фінансовими установами, створені для провадження наукової, освітньої, культурної, оздоровчої, екологічної, релігійної, благодійної, соціальної, політичної та іншої діяльності з метою задоволення потреб та інтересів громадян у межах, визначених законодавством України, без мети отримання прибутку”.

Проте, поняття неприбуткова організація у Законі № 1702 суперечить поняттю неприбуткова організація наведеному у пункті 14.1.121 статті 14 ПКУ „Визначення понять”:

„14.1. У цьому Кодексі поняття вживаються в такому значенні:”

„14.1.121. неприбуткові підприємства, установи та організації - неприбуткові підприємства, установи та організації, які не є платниками податку на прибуток підприємств відповідно до пункту 133.4 статті 133 цього Кодексу;”

та визначенням кредитної спілки згідно Закону № 2908 та ГКУ.

При цьому, згідно преамбули Закону № 1702:

„Цей Закон спрямований на захист прав та законних інтересів громадян, суспільства і держави, забезпечення національної безпеки шляхом визначення правового механізму протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, а також формування

загальнодержавної багатоджерельної аналітичної бази даних для надання правоохоронним органам України та іноземних держав можливості виявляти, перевіряти і розслідувати злочини, пов'язані з відмиванням коштів та іншими незаконними фінансовими операціями.”

Тобто, Закон № 1702 не належить до податкового законодавства у розумінні статті 3 ПКУ, не регулює відносини оподаткування у розумінні статті 5 ПКУ, і містить визначення термінів, які застосовуються саме в ньому.

Таким чином, застосування Закону № 1702 для заборони набуття кредитною спілкою статусу неприбуткової організації є неправомірним. Для регулювання відносин оподаткування на підставі статті 5 ПКУ підлягає застосуванню поняття „неприбуткова організація” наведене у статті 14 та статті 133 ПКУ, які не містять заборони щодо набуття статусу неприбуткової організації кредитним спілком.

Таким чином, з урахуванням норм статті 1, статті 21 Закону № 2908, статті 130 ГКУ кредитні спілки є неприбутковими організаціями, які здійснюють некомерційну господарську діяльність, яка не має на меті отримання прибутку, а спрямована на досягнення іншої передбаченої законом мети – задоволення потреб членів кредитної спілки у взаємному кредитуванні та наданні інших фінансових послуг.

Отже кредитні спілки відповідають вимогам абзацу другого пп. 133.4.1 п. 133.4 статті 133 ПКУ, оскільки є утвореними та зареєстрованими в порядку, визначеному законом, що регулює їх діяльність як відповідної неприбуткової організації.

2. Відповідно до статті 7 Закону № 2908:

„1. Кредитна спілка діє на основі статуту, що не суперечить законодавству України.

2. У статуті кредитної спілки обов'язково зазначаються:

...

мета створення і завдання кредитної спілки;

...

порядок розподілу доходів кредитної спілки.”

Згідно абзацу сьомого частини другої статті 14 Закону № 2908:

„До виключної компетенції загальних зборів членів кредитної спілки належить:

...

прийняття рішення про порядок розподілу доходу та покриття збитків кредитної спілки;”

Згідно частин другої та третьої статті 21 Закону № 2908:

„2. Кредитна спілка має право самостійно встановлювати:

розмір плати (процентів), яка розподіляється на пайові членські внески та нараховується на внески (вклади), що знаходяться на депозитних рахунках членів кредитної спілки;...

3. Нерозподілений дохід, що залишається у розпорядженні кредитної спілки за підсумками фінансового року, розподіляється за рішенням загальних зборів, у тому числі між членами кредитної спілки, пропорційно розміру їх пайових внесків у вигляді відсотків (процентів). При цьому в першу чергу відбувається необхідне поповнення капіталу та резервів. Сума доходу, яка розподіляється на додаткові пайові членські внески, визначається з дотриманням умови, що доходність додаткових пайових членських внесків не може перевищувати більш ніж у два рази середньозважену процентну ставку доходності внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитних рахунках за їх наявності. Решта доходу, що залишилася після формування капіталу і резервів та розподілу на додаткові пайові членські внески, розподіляється на обов'язкові пайові членські внески”.

Згідно з частиною 1 статті 11 Закону № 2908:

„1. Члени кредитної спілки мають право:

...

одержувати дохід на свій пайовий внесок, якщо інше не передбачено статутом кредитної спілки;”.

Таким чином, Закон № 2908 створює всі необхідні законодавчі передумови для дотримання кредитною спілкою вимог, визначених підпунктом 133.4.1. пункту 133.4 статті 133 ПКУ, в частині встановлення в установчих документах кредитної спілки заборони розподілу отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників), членів такої організації, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб враховуючи, що для таких цілей не вважається розподілом отриманих доходів (прибутків) фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами, як це вимагається підпунктом 133.4.2 ПКУ.

3. Згідно статті 9 Закону № 2908:

„Стаття 9. Припинення діяльності кредитної спілки

1. Кредитна спілка припиняє діяльність шляхом її реорганізації (злиття, приєднання, поділу) або ліквідації.

Кредитна спілка вважається такою, що припинила свою діяльність, після внесення запису до Державного реєстру.

2. Реорганізація кредитної спілки провадиться за рішенням її вищого органу управління.

4....При реорганізації кредитної спілки після закінчення строку для пред'явлення вимог кредиторами та задоволення чи відхилення цих вимог комісія складає передавальний акт (злиття, приєднання) або розподільчий баланс (поділ), які мають містити положення про правонаступництво щодо всіх зобов'язань кредитної спілки, що припиняє діяльність, стосовно всіх її кредиторів та боржників, включаючи зобов'язання, які оспорується сторонами....

7. При ліквідації спілки залишок коштів резервного та додаткового капіталу після розрахунків із членами спілки та іншими кредиторами зараховується до Державного бюджету України.

статті 20 Закону № 2908

„Стаття 20. Капітал, резерви та інші фонди кредитної спілки

...

3. Резервний капітал призначений для відшкодування можливих збитків кредитної спілки, які не можуть бути покритими за рахунок надходжень поточного року, забезпечення платоспроможності кредитної спілки та захисту заощаджень її членів.

Резервний капітал кредитної спілки формується за рахунок вступних внесків членів кредитної спілки та частини доходів кредитної спілки до моменту досягнення ним не менш як 15 відсотків від суми активів, зважених на ризик кредитної спілки. Статутом кредитної спілки можуть бути передбачені й інші джерела формування резервного капіталу.

При ліквідації спілки залишок коштів резервного капіталу зараховується до Державного бюджету України.

4. Додатковий капітал кредитної спілки формується за рахунок цільових внесків членів спілки, благодійних внесків фізичних та юридичних, осіб, безоплатно отриманого майна і необоротних засобів.

У разі ліквідації спілки залишок додаткового капіталу зараховується до Державного бюджету України.”

Таким чином, Закон № 2908 містить пряму норму щодо зарахування активів у розмірі залишку коштів резервного та додаткового капіталу після розрахунків із членами спілки та іншими кредиторами до доходу бюджету у разі ліквідації кредитної спілки або правонаступництва у разі реорганізації (злиття, приєднання, поділу) кредитної спілки, що створює всі необхідні законодавчі передумови для дотримання кредитною спілкою вимог, визначених підпунктом 133.4.1. пункту 133.4 статті 133 ПКУ, в частині встановлення в установчих документах положень про передачу активів одній або кільком неприбутковим

організаціям відповідного виду або зарахування до доходу бюджету у разі припинення юридичної особи (у результаті її ліквідації, злиття, поділу, приєднання або перетворення).

4. Включення неприбуткових організацій до Реєстру неприбуткових установ та організацій (далі – Реєстр) здійснюється відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 13 липня 2016 року № 440 „Про затвердження Порядку ведення реєстру неприбуткових установ та організацій, включення неприбуткових підприємств, установ та організацій до Реєстру та виключення з Реєстру” (далі - Постанова).

Згідно пункту 7 „Порядку ведення реєстру неприбуткових установ та організацій, включення неприбуткових підприємств, установ та організацій до Реєстру та виключення з Реєстру” (далі – Порядок) затвердженого Постановою:

„7. Контролюючий орган здійснює включення неприбуткової організації до Реєстру в разі, коли організація відповідає таким вимогам:

утворена та зареєстрована в порядку, визначеному законом, що регулює діяльність відповідної неприбуткової організації;

установчі документи неприбуткової організації містять заборону розподілу отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників), членів такої організації, працівників (крім оплати їх праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб;

установчі документи неприбуткової організації передбачають передачу активів одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду або зарахування до доходу бюджету в разі припинення юридичної особи (у результаті її ліквідації, злиття, поділу, приєднання або перетворення). Положення цього абзацу не поширюється на об'єднання та асоціації об'єднань співвласників багатоквартирних будинків;

установчі документи неприбуткової організації передбачають, що доходи (прибутки) неприбуткової організації використовуються виключно для фінансування видатків на утримання такої організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами.”

Згідно пункту 6 Порядку:

„6. Для включення до Реєстру неприбуткова організація повинна подати до контролюючого органу реєстраційну заяву за формою 1-РН згідно з додатком 1 і засвідчені підписом керівника або представника такої організації та скріплені печаткою (за наявності) копії установчих документів неприбуткової організації (крім тих, що оприлюднені на порталі електронних сервісів відповідно до Закону України „Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань” (далі - Закон)...”.

Згідно пункту 8 Порядку:

„8. За результатами розгляду реєстраційної заяви та документів, що додаються до неї, протягом 14 календарних днів з дня їх отримання контролюючим органом приймається рішення про:

включення, повторне включення, відмову у включенні неприбуткової організації до Реєстру;

виключення неприбуткової організації з Реєстру;

зміну ознаки неприбутковості.

Контролюючий орган відмовляє неприбутковій організації у включенні до Реєстру в разі:

подання неприбутковою організацією неповного пакета документів, визначених пунктом 6 цього Порядку;

невідповідності неприбуткової організації вимогам, встановленим пунктом 7 цього Порядку.”

Отже, будь-який платник податку має бути включеним до Реєстру, якщо він відповідає вимогам пункту 7 Порядку, які співпадають з вимогами, що містяться у підпунктах 133.4.1, 133.4.2 пункту 133.4 статті 133 ПКУ134.

Таким чином, кредитні спілки утворені та зареєстровані в порядку, визначеному законом, що регулює їх діяльність як відповідної неприбуткової організації, і разі, якщо їх установчі документи відповідають вимогам встановленим щодо них у підпунктах 133.4.1, 133.4.2 пункту 133.4 статті 133 ПКУ134 та у пункті 7 Порядку можуть бути включені до Реєстру.

При цьому, відповідно до пункту 35 підрозділу 4 розділу XX ПКУ із змінами, внесеними згідно із Законом № 1797-VIII від 21.12.2016:

„35. Неприбуткові підприємства, установи та організації, внесені до Реєстру неприбуткових установ та організацій на день набрання чинності Законом України „Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування неприбуткових організацій”, що не відповідають вимогам пункту 133.4 статті 133 цього Кодексу, з метою включення до нового Реєстру неприбуткових установ та організацій зобов’язані до 1 липня 2017 року привести свої установчі документи у відповідність із нормами цього Кодексу та у цей самий строк подати копії таких документів до контролюючого органу.

Неприбуткові підприємства, установи та організації, які не привели свої установчі документи у відповідність із нормами пункту 133.4 статті 133 цього Кодексу, після 1 липня 2017 року виключаються контролюючим органом з Реєстру неприбуткових установ та організацій.”

Таким чином, кредитні спілки внесені до Реєстру неприбуткових установ та організацій на день набрання чинності Законом України „Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування неприбуткових організацій”, а саме – станом на 13.08.2015 року, установчі документи яких відповідають Закону № 2908, ГКУ та вимогам підпункту 133.4.1. пункту 133.4 статті 133 Податкового Кодексу України, у разі подання до контролюючого органу реєстраційної заяви за формою 1-РН згідно з додатком 1 Порядку мають бути включені до Реєстру неприбуткових установ та організацій та отримати статус неприбуткової організації згідно ПКУ.